

การศึกษาความต้องการของนักศึกษาสายสามัญด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
Educational service needs of students of Non-Formal and Informal
Education Centers at the District Level in Amphoe
Photalae, Phichit province

นางฉวีวรรณ ยิ่งสูง

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาสายสามัญ สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอโพทะเล ประจำปีการศึกษา 2557 รวมจำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นแบบการประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริการสื่อมีความต้องการสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอนมีความต้องการมากซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีความต้องการต่ำสุดได้แก่ ด้านการบริการข่าวสารข้อมูลซึ่งอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ความต้องการของนักศึกษา การบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบ

ABSTRACT

This study is intended to examine the general information of the respondents and to identify the educational needs of students of non-formal and information education service centers at the district level in Amphoe Photalae, Phichit. The sample under the study comprises the students in general education outside the formal education system in Photalae District in the second term of academic year 2014 with a total of 278 people. The tool used in the study of part 1 is a check list and that for the second is a 5-point rating scale questionnaire about the students' needs for services from the centers for non-formal and informal education at the district level in Amphoe Photalae, Phichit with the reliability coefficient of .95. The statistics used are percentage, average and standard deviation.

The results showed that The general information showed the respondents were mostly female high school students, aged more than 31 years, having a profession of agriculturists As a whole, the needs for service in education of the students in general at the center for non-formal and informal education at the district level in Amphoe Photalae, Phichit were at the high level. And this is true in every aspect with the demand for media services, followed by that of teaching and learning activities and counseling services. And the minimum requirement was that of information service

Keyword : Educational Service Need of Students, Service of Education Center

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบลระดับตำบล (กศน.ตำบล) เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่เป็นกลไกในการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน โดยจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นศูนย์ส่งเสริมการใช้ ICT ในการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนโดยบริการองค์ความรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นศูนย์ส่งเสริมการอ่านสนับสนุนให้การอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นทักษะชีวิตของประชาชนซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้หลายรูปแบบ และยังเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ประสาน และบริการกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านสายสามัญ สายอาชีพ การแนะแนว การส่งเสริมคุณภาพชีวิต ตลอดจนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีด้วยสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองประเภทต่าง ๆ และศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล ระดับตำบล (กศน.ตำบล) ยังเป็นที่พึ่งทางภูมิปัญญาแก่ประชาชน ที่อยู่ห่างไกล ให้สามารถเข้าถึง

โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างทั่วถึง (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.), 2553 : 1-3) ผู้รับบริการสามารถเข้ามาใช้บริการในศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบลระดับตำบล (กศน.ตำบล) ไม่ว่าจะเป็นการบริการด้านสื่อ ด้านการบริการแนะแนว ด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริการข่าวสารข้อมูล เพื่อให้ได้ความรู้และทักษะตามต้องการ ดังนั้นการให้บริการจะต้องเอื้ออำนวยให้ผู้รับบริการสามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ ความพร้อมและความเหมาะสม ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อให้ได้ความรู้ที่หลากหลาย และกว้างขวาง ตามที่ต้องการ โดยมี ศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบลระดับตำบล (ครู กศน.ตำบล) ที่ให้บริการครบทุกตำบล (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.), 2553 : 11-18)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) เพื่อให้สามารถดำเนินการบริการด้านการบริการสื่อ ด้านการบริการแนะแนว ด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบริการข่าวสารข้อมูล ให้บรรลุเป้าหมายในการให้บริการกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่บริการได้ตรงตามความต้องการ และเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามาใช้บริการมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
2. ปรับปรุงการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ให้มีมาตรฐานและคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสายสามัญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 960 คน (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.), 2553 : 28)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ มาสโลว์ Maslow's general theory of human motivation (Novabizz, www.novabizz.com. 2014)

มีสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ 3 ประการ

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการนี้มีอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่กระบวนการเช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไปความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการขั้นสูง ก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองขั้นที่

ผู้ศึกษาได้ศึกษาความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริการสื่อ เป็นที่รวบรวมสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นสื่อการเรียนการสอน สื่อเสริม และสื่ออื่น ๆ ที่มีคุณภาพและทันสมัย เพียงพอในการให้บริการ ตลอดจนมีการจัดระบบการให้บริการที่เป็นระบบ เหมาะสมและสะดวกในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสื่อที่ให้บริการการเรียนรู้ที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา หรือสื่อการเรียนรู้ทั่ว ๆ ไป เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา
2. การบริการแนะแนว การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการรู้ถึงความสามารถความสนใจของตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อมสามารถเลือกและตัดสินใจได้ว่าตนเองควรจะศึกษาด้านใดประกอบอาชีพอะไร หรือควรดำเนินชีวิตอย่างไรได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และมีความสำเร็จในชีวิต
3. การบริการกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักศึกษา เช่น การ สาธิต และการทดลอง โดยจัดดำเนินการเองหรือวิทยากรผู้ชำนาญการสาธิต หรือทดลองให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีวิธีการจัดการเรียนรู้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบพบกลุ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้แบบทางไกล การเรียนรู้แบบชั้นเรียน และการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ซึ่งทั้งหมดเรียกว่าวิธีเรียน กศน.
4. การบริการข่าวสารข้อมูลให้นักศึกษาได้ทราบข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของชุมชน พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศระดับชุมชน ให้ครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัยโดยใช้แบบเก็บข้อมูลของสำนักงาน กศน. จัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ประมวลผลเป็นรายตำบล จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และนำมาใช้ในการบริหารจัดการกิจกรรมภายในตำบลได้

ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายในการบริการให้แก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่บริการได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา เป็นการกระตุ้นนักศึกษาให้เข้าใช้บริการมากขึ้น ในการกำหนดกรอบความคิดของการศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 1

ความต้องการของนักศึกษาสายสามัญ
ด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล

1. การบริการสื่อ
2. การบริการแนะแนว
3. การบริการกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การบริการข่าวสารข้อมูล

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสายสามัญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 960 คน (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.), 2553 : 28)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสายสามัญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 278 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรในการศึกษา ได้แก่ ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (ลิวัน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538 : 163-164) มีค่าความเที่ยง 0.95

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้ คือ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการพัฒนาการบริการ เพื่อนำเนื้อหาามาประมวลเป็นข้อคำถามในการสร้างแบบสอบถามและเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการบริการของ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริการสื่อ ด้านการบริการแนะแนว ด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านการบริการข่าวสารข้อมูล

2. นำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้ามาร่างข้อคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of item objective congruency: IOC) พบว่า แต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
5. นำร่างเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับสถานศึกษาในสังกัด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coeficiente) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยง 0.95
6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อคิดเห็นและจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 278 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 2-3 กุมภาพันธ์ 2558 ผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

- 1.2 วิเคราะห์ข้อมูลสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตรใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำไปแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณทางคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสถิติตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และจัดอันดับความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ในรายชื่อของแต่ละด้าน และ / หรือรายด้านย่อย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ คือจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ผู้ศึกษาได้สรุปผลดังนี้

1. ความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่ ด้านการบริการสื่อซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการต่ำสุดได้แก่ด้านการบริการข่าวสารข้อมูลซึ่งอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการบริการสื่อ พบว่ามีความต้องการสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่จำนวนสื่อวัสดุอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้เพื่อการศึกษาที่มีความต้องการสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ คุณภาพของสื่อวัสดุอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการต่ำสุดได้แก่บริเวณที่ตั้งและชมโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเหมาะสมในการให้บริการซึ่งอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการบริการแนะแนว พบว่า มีความต้องการรองลงมาซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่ความต้องการแนะแนวการใช้บริการ กศน.ตำบล และต้องการแนะแนวด้านการประกอบอาชีพซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริการแนะแนวด้านการเรียนซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการที่ต่ำสุดได้แก่การบริการแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษาต่อซึ่งอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีความต้องการรองลงมาซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่การนิเทศติดตามการเรียนของครู กศน.ตำบล ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสาธิตยกตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนและการเรียนการสอนในสถานที่ประกอบการจริงซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการต่ำสุดได้แก่ การแนะนำการทำแบบฝึกหัด และกิจกรรมการเรียนของครู กศน.ตำบลซึ่งอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการบริการข่าวสารข้อมูล พบว่ามีความต้องการต่ำสุดซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่การบริการข่าวสารข้อมูลในการศึกษาต่อมีความซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษาแต่ละภาคเรียนซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการที่ต่ำสุดได้แก่ การบริการการประสานงานการจัดกิจกรรมระหว่างกลุ่มของนักศึกษาซึ่งอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร มีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านการบริการสื่อ พบว่าโดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ กศน.ตำบล ที่ใช้เพื่อการจัดการศึกษาให้กับนักศึกษาในแต่ละ กศน.ตำบล ยังมีจำนวนที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา สื่อมีคุณภาพน้อย และขาดความทันสมัย ดังนั้นการบริการด้านสื่อที่มีใน กศน.ตำบล ควรมีความสอดคล้อง ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการคือนักศึกษาที่เข้ามาใช้สื่อในกศน.ตำบล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอำนาจ เหลือสิงกุล (2544 : 45) พบว่า ความต้องการบริการด้านสื่อของนักศึกษาสายสามัญ วิถีเรียนทางไกล ต้องการ สื่อที่มีจำนวนมากพอให้บริการ และตรงกับความต้องการ

2. ด้านการบริการแนะแนว พบว่า โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักศึกษาที่มาใช้บริการมีความต้องการในให้ กศน.ตำบล มีการแนะแนวการใช้บริการของ กศน.ตำบล อย่างถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาอย่างแท้จริงตลอดจนมีความสอดคล้องในการบริการแนะแนวในการประกอบอาชีพที่นักศึกษาผู้รับบริการสามารถนำความรู้จากการแนะแนวดังกล่าวไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาตนเองโดยนำเอาความสามารถที่ตนเองมีอยู่มาใช้ในการพิจารณาอย่างมีเหตุผล สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ตลอดจนรู้ถึงวิธีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุขในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐนันท์ ยอดธนะชัย (2552 : 20) พบว่า ลักษณะการจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับการแนะแนวการศึกษาอาชีพ ชีวิตและสังคม ทำให้ประชาชนในชุมชนมีศูนย์กลางการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นสถานที่เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยากร ตลอดจนภูมิปัญญาของชุมชน

3. ด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าโดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูผู้สอนต้องรู้จักการจัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดค้น สร้าง และลงมือปฏิบัติจริงเพื่อได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองสรุปความคิด ความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความสุข และนำความรู้ไปใช้ได้เกิดประโยชน์สูงสุดการนิเทศติดตามการเรียนของ ครู กศน.ตำบล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอำนาจ เหลือสิงกุล (2544 : 65) พบว่า ความต้องการบริการด้านการบริการกิจกรรม การเรียนการสอนที่นักศึกษาสายสามัญ วิถีเรียนทางไกล ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานที่จริง มีการยกตัวอย่าง หรือทดลองปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนการสอน เพื่อได้รับความรู้หรือประสบการณ์ตรงจากการเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิศริย์ คงวัฒนเศรษฐ (2552 : 20) พบว่า นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง มีความประสงค์ให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดงจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครูผู้สอนมีการเข้าชั้นเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อรับความรู้ในรายวิชาที่ต้องการเรียน และในขณะเดียวกันก็มีความต้องการที่จะนำเอาประสบการณ์ของตนเอง ขอรับการประเมินรายวิชาที่ตนเองมีความรู้ ความสามารถ เพื่อนำมาเทียบโอนให้

ได้ผลการเรียน เพื่อให้ระยะเวลาในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาชั้นน้อยลง

4. ด้านการบริการข่าวสารข้อมูล พบว่าโดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจากในปัจจุบันข่าวสารข้อมูลมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคคลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนักศึกษาต้องการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและข้อมูลอื่นๆ ที่จะเป็นข้อมูลที่สามารถสนับสนุนทัศนคติหรือความคิดและความเข้าใจที่มีอยู่เดิมแล้ว สามารถช่วยในการตัดสินใจ และยังเป็นการแสวงหาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอำนวย เหลือสีกุล (2544 : 65) พบว่าความต้องการบริการด้านการบริการข่าวสารข้อมูล นักศึกษาต้องการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกและตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความต้องการของนักศึกษาด้านการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ผู้ศึกษาขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ด้านการบริการสื่อทั้งนี้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยควรจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) ในการจัดหาสื่อการศึกษาให้เพียงพอแก่นักศึกษาและควรมีสำรวจความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับสื่อการศึกษาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา

2. ด้านการบริการแนะแนวสถานศึกษาให้ ครู กศน.ตำบลประสานงานกับสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ เพื่อมาแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษาต่อให้กับนักศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาต่อตลอดจนให้ ครู กศน.ตำบล จัดทำสื่อ เช่น แผ่นพับ แผ่นโปสเตอร์ หรือเอกสารการแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษา การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ

3. ด้านการบริการกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) ทุกแห่งจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นการเสริมทักษะและประสบการณ์ให้นักศึกษา รวมทั้งการเรียนรู้และกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย มีการใช้แหล่งเรียนรู้ หรือสถานที่จริงในการสอน โดยนำนักศึกษาไปเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ นักศึกษาเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยตรง

4. ด้านการบริการข่าวสารข้อมูลศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) โดยบุคลากร กศน.ตำบล จัดทำเอกสารการประชาสัมพันธ์ การศึกษาต่อให้นักศึกษาทั้งด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การศึกษาต่อ การทำงาน การประกอบอาชีพ การพบกลุ่ม การทำกิจกรรม และการสอบปลายภาคเรียนแก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อหารูปแบบการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) ที่เหมาะสม สอดคล้องกับนักศึกษา และชุมชนแต่ละแห่ง
2. ควรศึกษาและทดลองใช้รูปแบบการบริการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) ที่สร้างขึ้นเพื่อหาประสิทธิภาพ และปรับปรุงแก้ไข จนได้รูปแบบที่เหมาะสมกับนักศึกษา และชุมชนแต่ละแห่ง

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐนันท์ ยอดธนันชัย. (2552). **ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับการแนะแนวการศึกษา อาชีพ ชีวิตและสังคม.** (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพทะเล. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2557.** พิจิตร: ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพทะเล
- _____. (2557). **สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2557.** พิจิตร : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพทะเล
- อิสริย์ คงวัฒนเศรษฐ. (2552). **แนวทางการจัดการศึกษาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหางดง.** (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อำนวย เหลือสิ่งกุล. (2544). **การสร้างรูปแบบการบริการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดนครสวรรค์.** (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- Novabizz. (2014). **ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ.** สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2557, จาก www.novabizz.com.